

ВІДГУК

офіційного опонента – доктора педагогічних наук, професора,
ОРШАНСЬКОГО Леоніда Володимировича
на дисертаційну роботу **Колісник-Гуменюк Юлії Ігорівни**
«Теоретичні та методичні засади професійно-педагогічної підготовки
викладачів професійно-художніх дисциплін у закладах вищої освіти»,
подану на здобуття наукового ступеня доктора педагогічних наук
зі спеціальності 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти

Обґрунтування вибору теми дослідження.

На сучасному етапі розвитку нашої держави у професійній педагогіці відбувається модернізація та проектування нових освітніх методик і технологій для приведення їх змісту у відповідність із викликами сьогодення, світовими тенденціями, запитамі суспільства та більш повної реалізації можливостей закладів освіти у формуванні професійної компетентності майбутніх фахівців.

Необхідність модернізації професійно-педагогічної підготовки майбутніх викладачів професійно-художніх дисциплін зумовлена комплексом причин. Потребують оновлення зміст, форми, методи і прийоми професійно-педагогічної підготовки у педагогічних і художніх ЗВО, в яких відбувається їхнє навчання. Вимагають перегляду усталені підходи до підготовки майбутніх викладачів як фахівців художнього профілю та педагогічних працівників; мають враховуватися сучасні засади їхнього становлення та професійного розвитку задля формування сукупності інтегрованих складових професійно-педагогічної компетентності.

Педагогічна наука сьогодення характеризується пошуком інновацій, спрямованих на створення умов формування та розвитку цілісної, творчої, вільної особистості, здатної до адаптації, соціалізації та самореалізації в суспільстві, а також розкритті сутності новітніх підходів у освітньому процесі та врахуванні основних напрямів їх впливу на реалізацію мети освіти. Підготовка майбутніх викладачів до продуктивної професійної діяльності має бути спрямована на формування вмотивованості до застосування педагогічних інновацій іздатності їх використання для розвитку здобувачів освіти.

Ураховуючи вищезазначене, констатуємо, що тема дисертаційної роботи Юлії Ігорівни Колісник-Гуменюк, поза сумнівом, є актуальною для професійно-педагогічної підготовки майбутніх викладачів закладів освіти художнього профілю, а також для теорії та методики професійної освіти.

Дисертаційне дослідження виконано відповідно до плану науково-дослідних робіт Львівського науково-практичного центру Інституту

402	Вх. № 452
аркушів " 19 "	02 2021 р.
ВІДДІЛ ДОКУМЕНТАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	
НАДПСУ ім. Б.Хмельницького	

професійно-технічної освіти НАПН України з теми «Модернізація науково-методичного забезпечення професійної підготовки фахівців народних художніх промислів» (РК № 0113U001272) і плану науково-дослідних робіт Львівського державного університету безпеки життєдіяльності з теми «Психолого-педагогічні технології підготовки фахівців до діяльності в особливих умовах та її психологічний супровід» (РК № 0116U005307). Тема дисертації затверджена Вченою радою Львівського НПЦ ІПТО НАПН України (протокол № 5 від 22 травня 2014 р.) і погоджена Вченою радою ЛДУБЖД ДСНС України (протокол № 4 від 22.12.2015 р.).

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації.

Аналіз матеріалів дисертації з позиції їх обґрунтованості засвідчує логічний зв'язок між темою дисертаційної роботи та визначеними метою, завданнями, об'єктом, предметом дослідження, а також обраними науково-дослідницькими методами. Використання разом із теоретичними методами, зокрема логіко-педагогічного аналізу та моделювання, методів самооцінювання викладачів і студентів, експертного оцінювання, педагогічного експерименту та ін. сприяло підвищенню цінності одержаних емпіричних даних, узагальнень і висновків. Коректне застосування методів математичної статистики забезпечило їх надійність і об'єктивність.

Відзначимо, що здобувачу вдалося досить ґрунтовно, у логічній послідовності, а також чітко та виважено розкрити власні теоретичні позиції, що забезпечило надійне підґрунтя для його експериментальної частини наукового пошуку. Для досягнення поставленої мети здобувач передбачив і реалізував поетапне вирішення дев'яти завдань. Така організація дослідження сприяла одержанню потрібних теоретичних та емпіричних даних із кожного завдання. Так використання 806 наукових джерел дозволило опрацювати необхідну ретроспективну інформацію з досліджуваної проблеми. На цій основі було розкрито сутність поняття «професійно-педагогічна компетентність майбутнього викладача професійно-художніх дисциплін», визначено сутність і структуру професійно-педагогічної компетентності цієї категорії викладачів, а також виокремлено критерії, показники і рівні її сформованості.

Позитивно оцінюємо результати діагностики означеної професійно-педагогічної компетентності викладачів професійно-художніх дисциплін, передусім з огляду на проектування методики і використання педагогічного експерименту. На наш погляд, здобувачу вдалося виявити подібні тенденції та особливості вияву досліджуваних показників і сутності певних змін у студентів закладів вищої освіти. Важливим є одержання інформації про те,

що випускники художніх і педагогічних ЗВО мають дещо розбіжні узагальнені показники рівнів сформованості професійно-педагогічної компетентності за мотиваційно-ціннісним, знаннєвим, операційно-технологічним, креативним і рефлексивним критеріями. Вагомими також є данні про ефективність застосування інноваційних методів і технологій у професійно підготовку майбутніх фахівців художнього профілю.

Підсумком тривалої пошукової діяльності Ю. І. Колісник-Гуменюк стало розроблення концепції, системи, структурно-функціональної моделі та педагогічних умов професійно-педагогічної підготовки майбутніх викладачів професійно-художніх дисциплін у ЗВО, а також багатоетапної методики реалізації цієї підготовки, що передбачало впровадженню в освітній процес інноваційних художньо-педагогічних технологій, інтерактивних методів навчання, інтегрованих занять, індивідуально художньо-творчих завдань.

Прискіпливе експериментальне дослідження професійно-педагогічної підготовки майбутніх викладачів професійно-художніх дисциплін у художній і педагогічних ЗВО засвідчило ефективність реалізації у практиці освітньої діяльності розробленої концепції та дієвість запропонованої багатоетапної методики та інших інновацій щодо виконання поставлених завдань.

Важливими є міркування здобувача про необхідність розширення можливостей для творчої самореалізації здобувачів освіти; випереджувальне оновлення змісту професійно-педагогічної підготовки студентів в контексті новітніх тенденцій педагогічної освіти; інтенсифікація навчання та виховання; неперервний інтелектуальний, естетичний і духовний розвиток особистості майбутнього педагога; співпраця зі стейкхолдерами щодо вдосконалення змісту навчання, надання місць практики і працевлаштування випускників тощо. Також, на слушну думку автора, доцільно запровадити: організацію освітнього процесу за інноваційними освітніми технологіями; активно розробляти, впроваджувати і раціонально використовувати інформаційно-комунікаційні навчальні технології; забезпечити належну професійно-теоретичну та практичну підготовку студентів шляхом дотримання положень методологічних підходів і дидактичних принципів, послідовної реалізації необхідних педагогічних умов і продуктивних методів навчання.

Вважаємо, що Юлії Ігорівні вдалося вирішити важливе наукове завдання, що відповідає рівню докторського дослідження, а саме обґрунтувати теоретичні та методичні засади підготовки майбутніх викладачів професійно-художніх дисциплін у ЗВО, розробити концепцію,

систему, спроектувати відповідну модель, визначити педагогічні умови, створити відповідну методику й експериментально перевірити їх реалізацію.

Достовірність результатів та їх новизна.

Результати дисертаційної роботи, на наш погляд, відповідають характеристикам достовірності та новизни. Сфокусуємо найбільш значимі результати дослідження, що становлять вагомий внесок у теорію та методику професійної освіти. Передусім, здобувач обґрунтувала концепцію професійно-педагогічної підготовки викладачів професійно-художніх дисциплін у ЗВО, яка охоплює методологічний, теоретичний і методичний концепти. Спроектовано структурно-функціональну модель такої підготовки, складовими якої є методологічно-цільовий, організаційно-процесуальний, діагностично-коригувальний блоки. Визначено й обґрунтовано педагогічні умови, що забезпечують дієвість підготовки майбутніх викладачів професійно-художніх дисциплін у ЗВО. Розроблено багатоетапну методику формування професійно-педагогічної компетентності й організаційно-методичне забезпечення підготовки викладачів професійно-художніх дисциплін у ЗВО, що передбачає застосування спроектованих концепції та моделі в освітньому процесі.

Достовірність результатів підтверджується обсягом вибірки, яка відповідає метрологічним вимогам, а також достатньо великою тривалістю формувального етапу педагогічного експерименту. Крім цього, достовірність результатів забезпечено великою кількістю використаних показників та адекватними методами математичної статистики для аналізу одержаних емпіричних даних. Зокрема, під час педагогічних експериментів використовувалися показники, що характеризували стан загальної та спеціальної підготовленості, психологічних характеристик, сформованість мотиваційного, когнітивного, комунікативного, культуротворчого, художньо-творчого, аксіологічного, організаційно-педагогічного та рефлексивно-аналітичного компонентів професійно-педагогічної компетентності майбутніх викладачів професійно-художніх дисциплін. Під час опрацювання емпіричних даних застосовано критерій Крамера-Уелча та параметричний критерій узгодженості χ^2 (Пірсона).

Наукова новизна одержаних результатів полягає в тому, що:

уперше: обґрунтовано концепцію професійно-педагогічної підготовки викладачів професійно-художніх дисциплін у ЗВО;

розроблено систему та спроектовано модель професійно-педагогічної підготовки викладачів професійно-художніх дисциплін;

обґрунтовано педагогічні умови професійно-педагогічної підготовки викладачів професійно-художніх дисциплін;

удосконалено: сутність і структуру професійно-педагогічної компетентності викладачів професійно-художніх дисциплін; діагностично-оцінний апарат дослідження сформованості професійно-педагогічної компетентності викладачів професійно-художніх дисциплін;

подальшого розвитку набули: поняття «підготовка викладачів до професійно-педагогічної діяльності», «культуротворче середовище ЗВО», «культуротворча компетентність» та ін.; специфічні принципи формування професійно-педагогічної компетентності викладачів професійно-художніх дисциплін; перспективні напрями вдосконалення підготовки майбутніх викладачів професійно-художніх дисциплін у вітчизняних ЗВО.

Вважаємо коректним формулювання зазначених елементів наукової новизни; вони віддзеркалюють відмінності між уже відомими положеннями й орієнтують на результати, яких можна досягти через їх використання на практиці; їх кількість і кваліфікаційні ознаки відповідають нормативним вимогам, що ставляться до докторських дисертацій.

Практичне значення дослідження полягає в тому, що створено та впроваджено в освітню практику художніх і педагогічних ЗВО: багатоетапну методику формування професійно-педагогічної компетентності викладачів професійно-художніх дисциплін (мотиваційно-орієнтувальний, когнітивно-діяльнісний і творчо-реалізаційний етапи) і відповідне організаційно-методичне забезпечення, яке охоплює: навчальні посібники «Психолого-педагогічні засади підготовки викладачів професійно-художніх дисциплін у закладах вищої освіти», «Методологічні основи професійно-педагогічної підготовки викладачів професійно-художніх дисциплін»; комплект навчально-методичного забезпечення «Інтерактивні методи навчання», «Модернізація освіти в сучасних умовах», «Інноваційні та інтерактивні технології навчання»; науково-методичну розробку «Теоретико-методологічні засади модернізації професійно-педагогічної освіти»; методичні рекомендації науково-педагогічним працівникам; методичні вказівки до модуля «Інноваційні та інтерактивні технології навчання», методичні вказівки до модуля «Модернізація освіти в сучасних умовах».

Вважаємо безперечно позитивним, що в роботі запропоновано перспективні, на думку автора, напрями вдосконалення підготовки майбутніх викладачів професійно-художніх дисциплін у вітчизняних ЗВО. Навчально-методичні розробки та інші матеріали дослідження можуть бути використані для вдосконалення системи підготовки і підвищення кваліфікації викладачів професійно-художніх дисциплін. Окремі положення корисні для укладання посібників, освітніх ресурсів, розроблення інноваційних методів, засобів і технологій художньо-педагогічної освіти.

Основні результати дослідження впроваджено в освітній процес Вінницького державного педагогічного університету імені М. Коцюбинського (довідка № 06/13.1 від 13.03.2020 р.), Національного лісотехнічного університету України (довідка № 01-186 від 13.05.2020 р.), Львівської національної академії мистецтв (довідка № 79 від 26.05.20 р.), Української академії друкарства (довідка № 64-11/286 від 26.05.2020 р.), Національного педагогічного університету ім. М. П. Драгоманова (довідка № 49 від 01.06.2020 р.), Ужгородського національного університету (довідка № 1403/01-14 від 03.06.2020 р.).

Повнота викладення результатів роботи в опублікованих працях і авторефераті.

Результати дослідження висвітлено в 70 наукових працях, із них 1 монографія, 1 розділ в колективній монографії, 20 наукових статей у фахових виданнях України в галузі педагогіки, 5 статей – в іноземних наукових періодичних виданнях, 17 статей апробаційного характеру, 26 наукових праць додатково відображають результати дисертації. Достатньо ґрунтовною є апробація результатів дослідження, що засвідчується участю дисертанта в наукових, науково-практичних і науково-методичних конференціях різного рівня. Зміст автореферату повністю ідентичний основним положенням дисертації.

Оцінка змісту й оформлення дисертації та автореферату.

Структура дисертації складається з анотацій, умовних позначень, вступу, п'яти розділів, висновків, списку використаних джерел і додатків. Побудова основних частин дисертації свідчить про логічність і завершеність викладу матеріалу. Обраний автором ракурс дослідження надає роботі новизни і наукової цінності. Кожен із розділів дисертації характеризується певним внеском у вирішення проблеми професійно-педагогічної підготовки викладачів професійно-художніх дисциплін; викладення інформації супроводжується графічним матеріалом (рисунок, схеми, таблиці); висновки до кожного розділу узагальнюють результати, одержані на певному етапі дослідження.

У вступі обґрунтовано вибір теми роботи, наведено аргументи на користь використаного методологічного апарату та необхідності проведення досліджень у визначеному науковому напрямі.

У першому розділі – «Методологічні основи професійно-педагогічної підготовки викладачів професійно-художніх дисциплін» досліджено теоретико-методологічні засади модернізації професійно-педагогічної освіти в контексті сучасної парадигми освіти; виконано дефінітивний аналіз основних понять дослідження; розглянуто провідні наукові підходи до

підготовки викладачів професійно-художніх дисциплін; проаналізовано концептуальні засади підготовки викладачів до інноваційної педагогічної діяльності.

Дисертантці вдалося здійснити об'єктивний аналіз категорій культура, художня культура, мистецтво, мистецька освіта, художня діяльність, художнє виховання, творчість, культуротворчість, культуротворче середовище, креативність, культуротворча компетентність, що дало їй підстави представити авторське трактування професійно-педагогічної компетентності викладачів професійно-художніх дисциплін. Цілісність професійно-педагогічної компетентності як педагогічної категорії забезпечується інтегральною сукупністю компонентів: мотиваційного, когнітивного, комунікативного, культуротворчого, художньо-творчого, аксіологічного, організаційно-педагогічного, рефлексивно-аналітичного.

Теоретичну цінність, на нашу думку, мають результати здійсненого дисертантом ретроспективного аналізу професійно-педагогічної підготовки у вітчизняній та світовій теорії і практиці.

У другому розділі – «Психолого-педагогічні засади підготовки викладачів професійно-художніх дисциплін у ЗВО» визначено сутність і структуру професійно-педагогічної компетентності викладачів професійно-художніх дисциплін; досліджено культуротворчий аспект навчання викладачів професійно-художнього профілю в країнах зарубіжжя; критично проаналізовано практику підготовки викладачів професійно-художніх дисциплін і визначено сучасний рівень їхньої підготовленості в українських ЗВО.

Ю. І. Колісник-Гуменюк цілком правомірно виокремлила та охарактеризувала професійно-педагогічну компетентність викладачів професійно-художніх дисциплін. Відповідно визначено компоненти професійно-педагогічної компетентності викладачів професійно-художніх дисциплін: мотиваційний (професійні мотиви, інтереси і потреби), когнітивний (загальнонаукові, спеціалізовано професійні та психолого-педагогічні знання), комунікативний (навички комунікації, співпраці, встановлення емоційних зв'язків, прояв емпатії), культуротворчий (уміння та навички конструктивної культуротворчої діяльності), художньо-творчий (художні здібності, сприйняття та вміння), аксіологічний (професійно-педагогічні ціннісні орієнтації), організаційно-педагогічний (практичні професійні та педагогічні вміння та навички) і рефлексивно-аналітичний (уміння аналізувати педагогічні явища, осмислювати й усвідомлювати власні дії) компоненти. Підтримуємо авторську позицію дисертанта в тому, що професійно-педагогічна компетентність викладачів професійно-художніх

дисциплін – це динамічна, інтегрована сукупність знань, умінь, навичок, способів художньо-педагогічного мислення, сформованих педагогічних поглядів, ціннісних орієнтацій, інших професійно та соціально важливих якостей, що визначає здатність педагога ефективно провадити освітню діяльність у професійно-художніх закладах освіти різного профілю.

У третьому розділі – «Організація системи професійно-педагогічної підготовки викладачів професійно-художніх дисциплін» запропоновано систему професійно-педагогічної підготовки викладачів професійно-художніх дисциплін та спроектовано модель цього процесу; визначені дидактичні принципи формування компетентності викладачів професійно-художніх дисциплін; обґрунтовано педагогічні умови професійно-педагогічної підготовки викладачів професійно-художніх дисциплін у ЗВО.

Вагомим внеском у розвиток теорії і методики професійної підготовки викладачів професійно-художніх дисциплін, на нашу думку, є розроблена та змодельована автором педагогічна система професійно-педагогічної підготовки викладачів професійно-художніх дисциплін, що ґрунтується на єдності та взаємозв'язку таких основних компонентів, які згруповано в три блоки: *методологічно-цільовий, організаційно-процесуальний, діагностично-коригувальний*. На наш погляд, найбільш важливим елементом запропонованої системи є *організаційно-процесуальний* блок, який забезпечує ефективність та якість професійно-педагогічної підготовки викладачів професійно-художніх дисциплін.

У розділі обґрунтовано складові моделі формування професійно-педагогічної компетентності майбутніх викладачів професійно-художніх дисциплін. На наш погляд, основні положення є аргументованими, логічно побудованими і посиленними авторськими міркуваннями.

Визначені педагогічні умови як спеціально створеним обставинам, чинникам дій та взаємодії суб'єктів педагогічного процесу, які спрямовано на досягнення визначеного результату (урахування в навчанні особливостей творчої діяльності та індивідуально-професійного досвіду студентів; прищеплення педагогічних цінностей і позитивна мотивація майбутніх викладачів професійно-художніх дисциплін; спрямованість освітнього процесу на саморозвиток, самовдосконалення та самореалізацію студентів; широке застосування інноваційних освітніх технологій у підготовці майбутніх викладачів; неперервний моніторинг якості професійно-педагогічної підготовки студентів під час навчання у ЗВО). Вони є достатніми та ефективними для функціонування педагогічної системи професійно-педагогічної підготовки майбутніх викладачів професійно-художніх дисциплін.

У четвертому розділі – «Науково-методичні засади професійно-педагогічної підготовки викладачів професійно-художніх дисциплін» представлено концепцію професійно-педагогічної підготовки викладачів професійно-художніх дисциплін; розроблено зміст і багатоетапну методику формування професійно-педагогічної компетентності та відповідне організаційно-методичне забезпечення підготовки викладачів професійно-художніх дисциплін у ЗВО.

Відповідно до авторського задуму формування професійно-педагогічної компетентності в майбутніх викладачів професійно-художніх дисциплін під час навчання доцільно здійснювати поетапно:

I етап – формування позитивної мотивації студентів до оволодіння професійними і педагогічними знаннями, вміннями, навичками і використання їх у художньо-педагогічній діяльності, активізація потреби у самостійній художньо-творчій діяльності.

II етап присвячений опануванню системою знань (психолого-педагогічних, художньо-педагогічних, фахово-методичних, естетико-культурологічних) і набуттю художньо-творчих і професійно-педагогічних умінь і навичок. На цьому етапі відбувається розширення пізнавальних можливостей студентів за допомогою ефективних методів і налагодження інтеграційних зв'язків різних дисциплін.

III етап забезпечує застосування засвоєних знань, умінь і навичок у процесі самостійної навчально-виховної діяльності студентів – формується творчий художньо-педагогічний досвід, який набувається під час практичних занять і всіх видів практик, передусім педагогічної, та розширюється завдяки позанавчальній діяльності.

На всіх трьох етапах формування професійно-педагогічної компетентності упроваджуються обґрунтовані педагогічні умови, які наскрізно впливають на реалізацію розробленої методики.

На особливу увагу заслуговує розроблене дисертантом навчально-методичне забезпечення, яке є дидактично виваженим та інноваційно-ефективним. Зокрема, автором розроблена багатоетапна методика формування професійно-педагогічної компетентності викладачів професійно-художніх дисциплін вимагала модернізації організаційно-методичного забезпечення їхньої підготовки у ЗВО. Зокрема, було створено й апробовано: навчальні посібники «Психолого-педагогічні засади підготовки викладачів професійно-художніх дисциплін у закладах вищої освіти», «Методологічні основи професійно-педагогічної підготовки викладачів професійно-художніх дисциплін»; комплект навчально-методичного забезпечення курсів «Інтерактивні методи навчання», «Модернізація освіти в сучасних умовах»,

«Інноваційні та інтерактивні технології навчання»; науково-методичну розробку «Теоретико-методологічні засади модернізації професійно-педагогічної освіти»; методичні вказівки тощо.

У п'ятому розділі – «Експериментальна перевірка ефективності системи__професійно-педагогічної підготовки викладачів професійно-художніх дисциплін» розкрито мету, завдання та планування експериментальної роботи; висвітлено діагностично-оцінний апарат оцінювання сформованості професійно-педагогічної компетентності; викладено результати аналізу сучасного рівня підготовленості випускників ЗВО – викладачів професійно-художніх дисциплін; презентовано аналіз та узагальнення основних результатів дослідно-експериментальної роботи; запропоновані перспективні напрями удосконалення підготовки викладачів професійно-художніх дисциплін.

Аналіз ефективності розробленої системи професійно-педагогічної підготовки викладачів професійно-художніх дисциплін підтвердив інтенсифікацію педагогічної взаємодії суб'єктів освіти, зростання пізнавальної активності студентів; підвищення успішності навчання та виховання; зростання рівня професійно-педагогічної компетентності випускників. Отже, гіпотеза дослідження підтверджена; реалізація експериментальної програми, спрямованої на розв'язання виявлених суперечностей і вирішення поставлених дослідницьких завдань була успішно завершена. Одержані результати дослідження підтверджено за допомогою критерію узгодженості Пірсона.

Загальні висновки відображують результати проведених досліджень і засвідчують виконання поставлених завдань. Цікаві та корисні матеріали розміщені в 23 додатках.

Зауваження до змісту дисертації та автореферату.

Попри позитивну оцінку рецензованої роботи відзначаємо окремі зауваження, побажання, дещо інше бачення підходів до вирішення певних завдань, що потребує відповідей і пояснень здобувача.

1. Загалом схвально оцінюючи намагання здобувача залучити якомога більше науково-методологічних підходів до розгляду професійно-педагогічної підготовки викладачів професійно-художніх дисциплін у закладах вищої освіти, зауважимо, що не всі вони рівноцінно застосовані в дослідженні та далеко не всі їх ключові вимоги розкрито у змісті дисертації.

2. У роботі виділено сукупність дидактичних принципів, на вимоги яких спирається дослідник, а також визначено специфічні (часткові) принципи формування професійно-педагогічної компетентності викладачів

професійно-художніх дисциплін (стор. 220). Бажано було показати, як з урахуванням цих принципів проєктуються та реалізуються запропоновані автором методичні підходи, технології, інновації.

3. Одним із завдань авторської концепції професійно-педагогічної підготовки викладачів професійно-художніх дисциплін (підрозд. 4.1, с. 278) здобувач зазначає розробку й апробацію в українських художніх і педагогічних ЗВО інноваційного освітнього середовища на основі системного використання сучасних підходів та тенденцій відповідно до здібностей, освітніх можливостей і навчальних досягнень студентів. Проте, у запропонованих перспективних напрямках удосконалення підготовки майбутніх викладачів професійно-художніх дисциплін це завдання не знайшло належного висвітлення і згадується лише побіжно (стор. 403).

4. У дисертації запропонована структурно-функціональна модель, яка відображає систему професійно-педагогічної підготовки викладачів професійно-художніх дисциплін у педагогічних і художніх ЗВО. Структуру моделі розкрито достатньо детально (стор. 238–242), однак доцільно було більше уваги приділити особливостям функціонування її окремих компонентів (стор. 242–243).

5. Зважаючи на те, що визначення педагогічних умов професійно-педагогічної підготовки викладачів професійно-художніх дисциплін у ЗВО (підрозд. 3.4) є важливим результатом виконаного дослідження, вважаємо, що обґрунтованість авторських пропозицій можна було підсилити, визначивши вагомість впливу кожної з умов на формування професійно-педагогічної компетентності майбутніх викладачів під час навчання та експериментально перевірити їх ефективність.

6. Педагогічний експеримент проводився з великою вибіркою (600 студентів на формувальному етапі), і до його реалізації були залучені викладачі не лише педагогічних, а й художніх ЗВО, яких попередньо треба було проінструктувати. Вважаємо, що здобувачці доцільно було розкрити методику підготовки викладачів до участі в експериментальній роботі та викласти відповідні методичні вказівки та поради у додатках дисертації.

Однак, наші зауваження та побажання щодо викладу матеріалу не знижують досить високої загальної оцінки виконаної роботи, її науково-практичної значущості та відповідності дослідженню докторського рівня.

Висновок про відповідність дисертації встановленим вимогам.

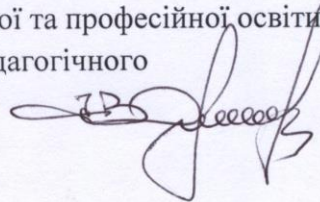
Враховуючи викладене, вважаємо, що дисертаційне дослідження Юлії Ігорівни Колісник-Гуменюк «Теоретичні та методичні засади професійно-педагогічної підготовки викладачів професійно-художніх дисциплін у

зкладах вищої освіти» містить нові, теоретично й експериментально обґрунтовані наукові результати з досліджуваної проблеми. Вони збагачують теорію та методику професійної освіти, методику педагогічної освіти і будуть затребувані освітньою практикою закладів освіти художнього профілю.

Аналіз дисертації, автореферату, опублікованих праць дає підстави для висновку про те, що дисертація Ю.І. Колісник-Гуменюк є завершеним, цілісним, самостійним науковим дослідженням, виконаним автором самостійно на актуальну тему. Враховуючи новизну, значущість результатів дослідження для теорії та методики професійної освіти, вважаємо, що дисертаційне дослідження «Теоретичні та методичні засади професійно-педагогічної підготовки викладачів професійно-художніх дисциплін у закладах вищої освіти» за змістом, обсягом, обґрунтованістю наукових положень, достовірністю, оформленням і повнотою викладу відповідає вимогам «Порядку присудження наукових ступенів» (пп. 9, 10, 12, 13, 14), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 567 від 24.07.2013 р. (зі змінами) та іншим вимогам МОН України щодо докторських дисертацій, а її автор – Колісник-Гуменюк Юлія Ігорівна – заслуговує на присудження наукового ступеня доктора педагогічних наук за спеціальністю 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти.

Офіційний опонент:

доктор педагогічних наук, професор,
завідувач кафедри технологічної та професійної освіти,
Дрогобицького державного педагогічного
університету ім. Івана Франка

Л.В. Оршанський

26 лютого 2021 року

